

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Vojtěcha Šimíčka v právní věci navrhovatelů: **a) Bc. M. C., b) H. C.**, společně zastoupeni advokátem Mgr. Markem Hejdukem, Jugoslávská 620/29, Praha 2, proti odpůrci: **Středočeský kraj**, Zborovská 81/11, Praha 5, zastoupený advokátem doc. JUDr. Janem Brodcem, LL.M., Ph.D., Rubešova 162/8, Praha 2, o návrhu na zrušení části opatření obecné povahy – 3. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje, vydaného usnesením zastupitelstva Středočeského kraje dne 26. 6. 2023, č. 035-26/2023/ZK, v řízení o kasační stížnosti navrhovatelů proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. 1. 2025, čj. 51 A 74/2024 - 50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Vymezení věci

[1] Středočeský kraj (odpůrce) rozhodl usnesením ze dne 26. 6. 2023 o vydání opatření obecné povahy – 3. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje (dále jen „AZÚR“ či „napadená aktualizace“). Navrhovatelé podali ke krajskému soudu návrh na zrušení AZÚR, a to v části vymezující koridor E36 pro dvojité elektrické vedení 400 kV na úseku Hradec – Řeporyje v k.ú. L. a V. Ú. (dále jen „koridor“ či „koridor E36“), jelikož v trase koridoru E36 vlastní rodinný dům se zahradou. Navrhovatelé namítli, že vymezení koridoru E36 v napadené aktualizaci je nezákonné a nepřiměřeně zasahuje do jejich vlastnického práva k nemovitostem.

[2] Krajský soud neshledal návrh na zrušení části AZÚR důvodným, a proto jej zamítl. Krajský soud zdůvodnil, že navrhovatelé při pořizování napadené aktualizace bez objektivních důvodů neuplatnili žádné připomínky (popř. námitky prostřednictvím zástupce veřejnosti), čímž se zbavili možnosti, aby jejich připomínky byly náležitě vypořádány odpůrcem a aby poté o zákonnosti tohoto vypořádání rozhodl soud. K případné povinnosti, aby odpůrce zvažoval variantní řešení trasy koridoru, krajský soud uvedl, že v posuzované věci nenastala žádná ze zákonem předvídaných situací zakládajících takovou povinnost.

2. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[3] **Navrhovatelé (stěžovatelé)** nyní brojí proti zamítavému rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Krajský soud podle stěžovatelů nesprávně posoudil povinnost odpůrce vyžadovat variantní řešení trasy koridoru E36. Text stanoviska MŽP ze dne 26. 2. 2016 je nutné vykládat jako uložení povinnosti trasovat ve variantách, nikoli jako pouhou možnost. Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že odpůrce nedostal pokynu MŽP, spokojil-li se s jedinou variantou průběhu trasy koridoru. Skutečnost, že společnost ČEPS předložila odpůrci jedinou variantu trasy, nezbavila odpůrce jeho povinnosti. Odpůrce tak nekriticky přijal škodlivou a nesprávnou „žlutou“ trasu prosazovanou společností ČEPS, i přestože zde byla příznivější „červená“ varianta trasy koridoru. Krajský soud poté nesprávně vyložil citovaný pokyn MŽP jako možnost, nikoli povinnost vyžadovat varianty trasy koridoru.

[4] Stěžovatelé nesouhlasí ani s tím, že pokud aktivně nebrojili proti AZÚR již v procesu jejího pořizování, nemohou se domáhat jejího (částečného) zrušení v řízení u správního soudu. Byť připomínky nevznegli, jsou přesvědčeni, že se mohou dovolávat zrušení *části* napadené aktualizace, která se jich bytostně dotýká. Stěžovatelé zdůrazňují, že napadají pouze nepatrnou část AZÚR vztahující se k trase koridoru E36, která vede kolem obce V. Ú. Stěžovatelé poukázali na to, že primárním adresátem AZÚR byla obec, nikoli drobní vlastníci. Stěžovatelé neměli o změně koridoru vysokého napětí povědomí, dozvěděli se o ní až v průběhu změny územního plánu obce Vysoký Újezd. Obec neprojednávala s veřejností záměr ČEPS, AZÚR ani varianty tras koridoru; v průběhu pořizování AZÚR se za své obyvatele nepostavila a nehájlila jejich zájmy. Stěžovatelé odkázali na usnesení rozšířeného senátu NSS čj. 1 Ao 2/2010 - 116, jež umožňuje překlenout procesní pasivitu navrhovatelů ve fázi pořizování zásad územního rozvoje; a dále též na rozsudek NSS čj. 10 As 183/2016 - 35. Krajský soud opominul okolnosti, které vedly k neuplatnění připomínek v řízení o vydání AZÚR.

[5] Odpůrce postupoval v řízení o přijetí AZÚR nezákonně. Trasování koridoru okolo obce Vysoký Újezd ve vybrané variantě nijak nezdůvodnil ani nezohlednil nesouhlas obce s touto variantou, jenž byl zjevný ze správního spisu. Nesouhlas obce byl společnosti ČEPS znám, ta přesto předložila odpůrci jedinou možnou trasu koridoru, připomínkovanou „žlutou“ variantu. Obec vznesla své připomínky proti stanovisku EIA po lhůtě, proto k nim nebylo přihlíženo. Nemožnost přihlídnout k opožděným připomínkám se však týkala jen stanoviska EIA, nikoli řízení o AZÚR. Odpůrce měl tyto připomínky vypořádat v odůvodnění AZÚR. Krajský soud nenapravitelne namítané nedostatky. Stěžovatelé nesouhlasí ani s tvrzením krajského soudu, že s ohledem na jejich pasivitu během přijímání AZÚR byl

pokračování

odpůrce upozorněn na jiné varianty trasy koridoru až v návrhu podaném ke krajskému soudu.

[6] Závěrem stěžovatelé namítli, že napadený rozsudek je v bodech 21-27 vnitřně rozporný. Krajský soud v této části odůvodnění vytkl stěžovatelům, že se jejich námitky nevztahují k AZÚR, ale až k navazujícím procesům – přijetí územního plánu a povolení konkrétního záměru. Takový názor postrádá oporu v návrhové argumentaci. Podle stěžovatelů je z návrhu zřejmé, že je napadána AZÚR, nikoli konkrétní (dosud nepovolený) stavební záměr. Pokud by se stěžovatelé bránili proti zvolené „žluté“ trase koridoru, až se bude řešit konkrétní stavba vedení vysokého napětí nebo její umístění, bylo by pozdě. Totéž platí i pro obranu až v procesu přijímání územního plánu obce. Zásady územního rozvoje jsou ve vztahu k územním plánům nadřazené a územní plány musí být s nimi v souladu.

[7] Vnitřně rozporné je i tvrzení krajského soudu, podle kterého stěžovatelé měli uplatnit své připomínky již v procesu pořizování AZÚR, jestliže si chtěli zachovat svou možnost přezkoumat napadenou aktualizaci ve správním soudnictví. Stěžovatelé nerozumí tomu, co by jejich případné připomínky podané proti AZÚR změnily na skutečnosti, že projednávána byla pouze jedna varianta trasy koridoru.

[8] **Odpůrce** ve svém vyjádření uvedl, že závěry krajského soudu považuje za správné. Povinnost plánovat koridory ve variantách může vyplývat ze zákona, avšak pouze za určitých podmínek. Ty v daném případě nenastaly. Stanovisko MŽP ze dne 26. 2. 2016 obsahovalo jen obecný požadavek plánovat trasu koridoru E36 ve variantách s tím, že je možné ostatní varianty po náležitém prověření vyloučit a zvolit pouze jednu. Tento závěr podporuje i skutečnost, že k návrhu AZÚR vydalo MŽP dne 3. 11. 2022 souhlasné stanovisko, aniž by vzneslo požadavek na zpracování variantního řešení vedení koridoru. Odpovídá tomu též proces přijímání zásad územního rozvoje. Nelze proto odpůrci vytýkat, že nepřistoupil k vymezení řešení koridoru ve vícero variantách.

[9] Procesní nečinnost stěžovatelů během přijímání a schvalování AZÚR zásadně ovlivnila rozsah možného soudního přezkumu. Je přitom nepodstatné, zda stěžovatelé nyní brojí pouze proti části napadené aktualizace. Procesní pasivita stěžovatelů znemožnila odpůrci, aby reflektoval jejich výhrady v konečné podobě opatření. Odpůrce vysvětlil, že samotná AZÚR nevyvlastňuje, nýbrž vytváří koncepční rámec pro budoucí umístění stavebních záměrů. Skutečné umístění záměru bude stanoveno až v navazujících řízeních podle geodetického zaměření stavby a okolního terénu. Argumenty stěžovatelů o zátěži na okolí a snížení tržní hodnoty jejich nemovitosti nebyly podloženy; současně z judikatury plyne, že snížení hodnoty nemovitosti samo o sobě nezakládá nezákonnost opatření obecné povahy.

[10] Odpůrce zopakoval, že stěžovatelé neuplatnili v řízení o vydání AZÚR žádné připomínky, proto odpůrce v odůvodnění AZÚR nereagoval na jejich konkrétní situaci. AZÚR však byla odůvodněna. Z bodu 218 AZÚR lze seznat, že jedním z klíčových faktorů pro vymezení koridoru E36 ve „žluté“ variantě byla skutečnost, že tímto způsobem byl významně zkrácen průchod koridoru přes CHKO Český kras. Tato změna byla potvrzena též souhlasným stanoviskem MŽP v procesu EIA. Odpůrce rovněž zdůraznil,

že při určování tras elektrických vedení přenosové soustavy se primárně zohledňuje kritérium vzdálenosti od zastavěných území.

[11] Odpůrce nesouhlasí ani se závěrečnou argumentací stěžovatelů. Napadený rozsudek je přezkoumatelný a vnitřně konzistentní. Zásady územního rozvoje podle stavebního zákona neřeší umísťování konkrétních staveb, pouze vymezují plochy a koridory pro jejich umístění. Tomu odpovídá odůvodnění AZÚR, ve kterém se uvádí, že přesná lokalizace tras a jednotlivých stožárů bude řešena až v dalších fázích územního plánování. Krajský soud správně poukázal na to, že se převážná část návrhu stěžovatelů míjí s obsahem napadené aktualizace, neboť míří na otázky, které budou řešeny až v navazujících řízeních – v nich se bude možné zabývat dopadem konkrétního záměru na okolní prostředí.

3. Posouzení Nejvyšším správním soudem

3.1 Námitky podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[12] NSS se nejdříve vyjádří k argumentaci, kterou stěžovatelé podřadili pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatelé v ní namítají vnitřní rozpory v napadeném rozsudku. Krajský soud v bodech 21-27 vytýká stěžovatelům, že v návrhu brojili proti konkrétnímu záměru (stavbě vysokého napětí V412) a stanovisku EIA k němu zpracovanému, namísto napadené AZÚR. Takové odůvodnění však podle stěžovatelů neodpovídá jejich návrhové argumentaci.

[13] Z bodů 21-27, které tvoří část rozsudku nadepsanou „ZÚR SK nejsou konkrétní záměr“, vyplývá, že krajský soud opravdu stěžovatele upozornil, že podstatná část jejich argumentace tvoří výhrady proti konkrétnímu záměru, stavby vysokého napětí V412, a stanovisku EIA zpracovanému k tomuto záměru. Krajský soud uvedl, že takové námitky se míjí s podstatou napadené aktualizace. AZÚR totiž žádný konkrétní záměr do území neumísťují. Tento závěr krajský soud dále rozvedl.

[14] NSS s uvedeným závěrem souhlasí. V dotčených bodech nespatřuje žádné rozpory ani případnou nesrozumitelnost. Odůvodnění krajského soudu odpovídá námitkám vzneseným v návrhu. Stěžovatelé v návrhu opakovaně argumentovali obavou z nepřiměřeného dopadu zvolené trasy a stavby vedení vysokého napětí (VN) na životní prostředí a obyvatele obce Vysoký Újezd (např. body 36, 41, 45 či 62 – čtvrtá odrážka; proti závěrům stanoviska EIA brojí v bodech 39 a 40 návrhu). Jak však vysvětlili odpůrce i krajský soud, AZÚR nestanoví konkrétní trasu vedení VN ani umístění stožárových míst (bod 214 odůvodnění AZÚR^a, který citují sami stěžovatelé v bodě 27 svého návrhu; shodně pak bod 22 napadeného rozsudku). Napadená část AZÚR pouze vymezuje koridor pro vedení VN a současně stanoví základní požadavky, které bude nutné respektovat v navazujících procesech. Vymezení koridoru přitom nelze ztotožňovat s umístěním stavby. Pod pojmem „vymezení“ si lze představit závazné zanesení (zakreslení, popsání) koridoru v územně plánovací dokumentaci. Samotný vymezení záměru nemůže mít vliv na kvalitu obytného prostředí, elektromagnetické pole či hlukovou situaci v určité oblasti. Není totiž

^a Konkrétně pasáž na str. 224 odůvodnění AZÚR: „V měřítku podrobnosti ZÚR není možné konkrétní trasu ani stožárová místa jednoznačně lokalizovat a nelze ani stanovit technické parametry jednotlivých stožárů. Z tohoto důvodu a s využitím § 36 odst. 5 [stavebního zákona] uplatňují ZÚR výše uvedené podmínky jako závazné pro upřesňování jednotlivých tras v rámci řešení ÚP a pro rozhodování o území.“

pokračování

jisté, zda a jak bude takový záměr skutečně v budoucnu realizován, a to například i z důvodu překročení únosného zatížení životního prostředí, které bude zjištěno až během územního řízení a v procesu EIA (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 6. 2012, čj. 1 Ao 7/2011 - 526, č. 2698/2012 Sb. NSS, bod 103).

[15] Vytyčení záměru v zásadách územního rozvoje je pouze určitým rámcem budoucího záměru, jenž je zpravidla zapotřebí upřesnit na úrovni obce v územním plánu a dále již přesně vymezit v průběhu stavebního řízení. Pokud bude shledáno, že konkrétní záměr nedostal zákonným požadavkům (např. z důvodu porušení veřejnoprávních limitů), nelze jej v navazujících řízeních povolit (rozsudek NSS ze dne 4. 4. 2023, čj. 7 As 88/2021 - 88, závěr bodu 57). NSS dodává, že z dopracované verze vyhodnocení SEA z října 2023 k návrhu AZÚR plyne, že koridor E36 nebude mít vzhledem ke skutečnosti, že se především jedná o zdvojení stávajícího elektrického vedení, významný negativní vliv na biologickou rozmanitost, faunu a flóru. Koridor je přijatelný též z hlediska vlivů na obyvatelstvo a lidské zdraví (str. 199-200).

[16] Vnitřní rozpory nejsou patrné ani ve zbývajících bodech odůvodnění napadeného rozsudku. Úkolem soudu není radit účastníkům, jak měli v řízení před správním orgánem postupovat. K tomu slouží právní zástupci. Současně soudu nepřísluší hodnotit, zda by ke stanovenému cíli nebylo vhodnější využít jiný omezující regulativ, tedy v tomto případě jinou trasu koridoru pro vedení VN. Role soudu nespočívá ani v tom, aby určoval, jak má být určité území využito. Soudy se při hodnocení zákonnosti územně plánovací dokumentace řídí zásadou zdrženlivosti a principem proporcionality. Jejich úlohou je bránit jednotlivce před excesy v územním plánování, nikoliv územní plány dotvářet či věcně regulovat (takto např. rozsudky NSS ze dne 24. 10. 2007, čj. 2 Ao 2/2007 - 73, č. 1462/2008 Sb. NSS, ze dne 13. 1. 2023, čj. 1 As 283/2021 - 34, bod 25, či ze dne 17. 1. 2025, čj. 5 As 3/2024 - 23, bod 22).

[17] Krajský soud ani NSS nemůžou za odpůrce domýšlet, jak by se vypořádal s případnými připomínkami či námitkami proti tvrzenému nevhodnému trasování, pokud by je stěžovatelé podali již v průběhu přípravy AZÚR. Stěžovatelé v kasační stížnosti neuvádí žádné relevantní skutečnosti, které by jim v procesu přijímání AZÚR bránily podat námitky či připomínky právě proti tomu, že společnost ČEPS předložila odpůrci pouze jednu variantu trasy koridoru a odpůrce poté rozhodoval jen o této jedné variantě. Jestliže stěžovatelé tuto možnost bez objektivních důvodů nevyužili, nelze odpůrci klást za vinu, že se v odůvodnění AZÚR nevyjádřil konkrétně k těmto výhradám stěžovatelů, a stejně tak ani krajskému soudu, že stěžovatele poučil o tomto logickém důsledku. Otázkou, zda krajský soud správně posoudil namítanou povinnost odpůrce trasovat ve variantách, se NSS zabývá v části 3.2.2 tohoto rozsudku.

[18] Závěrem NSS přisvědčuje stěžovatelům, že obec musí plochy vymezené v územně plánovací dokumentaci vyššího stupně respektovat [§ 36 odst. 5 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon; dále jen „StZ“), a § 43 odst. 3 věta první StZ]. Závěry uvedené v zásadách územního rozvoje je však nutné chápat jako obecná pravidla, která musí obce dodržovat. Pokud se obec chce od jednotné koncepce pro celé území odchýlit, měla by tuto změnu dostatečně odůvodnit (rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2011, čj. 8 Ao 6/2011 - 87, č. 2741/2013 Sb. NSS, body 73-74 a 77). Je-li proto zapotřebí upravit zamýšlený záměr např. z důvodu jeho neslučitelnosti s ochranou

životního prostředí či zdraví obyvatel, je takový postup možný, a to i přestože již je záměr součástí schválených zásad územního rozvoje.

[19] NSS shledává uvedené námitky **nedůvodnými**.

3.2 Námitky podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[20] Stěžovatelé v této části kasační argumentace namítli, že odpůrce nedostal své povinnosti vyžadovat předložení variantního řešení trasy koridoru E36 a dále že krajský soud chybně posoudil procesní pasivitu stěžovatelů v průběhu řízení o přijetí AZÚR. NSS se bude nejdříve zabývat námitkou týkající se procesní pasivity stěžovatelů.

3.2.1 Nemožnost účinné soudní obrany z důvodu procesní pasivity v řízení o přijetí AZÚR

[21] Stěžovatelé připouští, že v procesu pořizování AZÚR nepodali žádné připomínky ani námitky, přesto jsou přesvědčeni, že je tato skutečnost nediskvalifikuje z možnosti domáhat se zrušení části AZÚR ve správním soudnictví.

[22] NSS předně uvádí, že pro posouzení této námitky není podstatné, zda se stěžovatelé domáhají zrušení celé AZÚR či jen její nepatrné části, jak sami zdůrazňují. Současně nejsou případné námitky poukazující na nečinnost obce Vysoký Újezd. Stěžovatelé nepatřičně přenáší odpovědnost za hájení svých práv na obec. V této souvislosti NSS připomíná jednu ze základních zásad procesního práva: *vigilantibus iura scripta sunt* neboli právo přeje bdělým.

[23] Zásady územního rozvoje se vydávají formou opatření obecné povahy, tudíž podle § 172 odst. 1 správního řádu musí být jejich návrh doručen veřejnou vyhláškou, kterou vydávající správní orgán (zde krajský úřad) vyvěsí na své úřední desce a na úředních deskách obecních úřadů v obcích, jejichž správních obvodů se má opatření obecné povahy týkat, a vyzve dotčené osoby, aby k návrhu opatření podávaly připomínky nebo námitky. Stěžovatelé v návrhu podaném ke krajskému soudu nenamítali, že by správní orgány nesplnily své oznamovací povinnosti, tudíž by obdobná námitka ani nebyla v řízení u NSS přípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[24] Podle § 39 odst. 2 StZ (za použití § 42 odst. 4 StZ) mohli stěžovatelé podat proti AZÚR námitky (skrže zástupce veřejnosti) a připomínky. Jak již bylo řečeno, v posuzované věci není sporu o tom, že stěžovatelé nevyužili žádnou z těchto možností.

[25] Stavební zákon ani soudní řád správní nestanoví, že by uplatnění námitek či připomínek v řízení o vydání opatření obecné povahy bylo podmínkou přípustnosti soudního přezkumu tohoto opatření (tuto podmínku zavádí až nový stavební zákon ve svém § 307 odst. 2). Judikatura ovšem dovodila, že navrhovatel, který byl procesně pasivní v řízení před správním orgánem, může v řízení před soudem uplatňovat veškeré návrhové body tzv. pětikrokového algoritmu přezkumu opatření obecné povahy (viz rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2005, č. 1 Ao 1/2005 - 98, č. 740/2006 Sb. NSS), *vyjma bodu posledního, kterým je přezkum z hlediska proporcionality*, tj. přiměřenosti výsledné regulace. Pokud tedy navrhovatel až před soudem poprvé uplatní námitky z hlediska proporcionality, aniž by uvedl objektivní důvody, které mu bránily v jejich dřívějším uplatnění, soud se těmito námitkami nebude zabývat. NSS vysvětlil, že „námitkami směřujícími do proporcionality

pokračování

přijaté řešení se správní soud při posuzování důvodnosti návrhu podle § 101d s. ř. s. nebude věcně zabývat, neboť nemůže poměřovat důležité veřejné zájmy s dotčenými právy jednotlivců v první linii tam, kde navrhovatel zůstal v procesu přijímání opatření obecné povahy pasivní“ [rozsudky NSS ze dne 21. 8. 2020, čj. 6 As 270/2019 - 38, body 8-12 (přičemž v bodě 8 se NSS věnoval výkladu závěrů namítaného usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 11. 2010, čj. 1 Ao 2/2010 - 116, č. 2215/2011 Sb. NSS), či ze dne 24. 2. 2023, čj. 8 As 98/2020 - 235, č. 4464/2023 Sb. NSS, bod 62].

[26] Stěžovatelé v kasační stížnosti – shodně jako v návrhu na zrušení části AZÚR – nijak uspokojivě nevysvětlili důvody své pasivity v procesu přijímání AZÚR. Pouze uvedli, že o změně trasy koridoru pro vedení VN neměli žádné povědomí, což připisují pasivitě obce Vysoký Újezd (tvrzenou nečinnost obce NSS vypořádal výše v bodech [22] a [23]). Tvrzení stěžovatelů v návrhu a kasační stížnosti nasvědčují tomu, že stěžovatelé jednoduše ke své škodě nesledovali proceduru přijímání AZÚR, byť jim v tom zjevně žádné objektivní důvody nebránily.

[27] Stěžovatelé sice v čl. V svého návrhu uvedli, že se domáhají zrušení části AZÚR též z důvodu jejího rozporu s hmotným právem, následně však žádné konkrétní důvody nezákonnosti AZÚR nevytyčili. Naprostá většina výhrad stěžovatelů proti výslednému řešení koridoru E36 se týkala právě nepřiměřenosti zvolené „žluté“ trasy ve vztahu k vlastnickému právu stěžovatelů a obecně kvalitě obytného prostředí. Krajský soud proto postupoval správně, jestliže se většinou návrhových bodů podrobněji nezabýval. Současně NSS připomíná své dřívější závěry (bod [14] výše), podle nichž není při přípravě AZÚR prostor detailně posuzovat dopad budoucí stavby vedení VN na životní prostředí a obyvatele obce.

[28] Stěžovatelé v kasační stížnosti odkázali na rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2016, čj. 10 As 183/2016 - 35, podle kterého se správní soud zabývá dříve neuplatněnou námitkou nepřiměřenosti zásahu do práv vlastníka „*jen v případech, kdy zásah do vlastnického práva musel být pořizovateli již v době přípravy územního plánu zcela zjevný a jedná se o zásah dosahující značné intenzity, blížící se vyvlastnění dotčených nemovitostí*“ (bod 18). Zde se však výjimka příliš intenzivního zásahu neuplatní, neboť vymezení koridoru E36 takový zásah blížící se vyvlastnění nepochybně nepředstavuje.

3.2.2 Povinnost trasovat ve variantách

[29] V této části kasační argumentace se NSS bude zabývat otázkou, zda byl odpůrce povinen požadovat po společnosti ČEPS předložení variantního řešení koridoru E36, tedy zda měl odpůrce povinnost trasovat ve variantách. Krajský soud podle stěžovatelů nesprávně vyložil pokyn MŽP v jeho stanovisku ze dne 26. 2. 2016.

[30] Krajský soud v napadeném rozsudku (bod 39) pečlivě vysvětlil, že povinnost předložit variantní řešení by odpůrce stíhala v případě tří situací: (i) podnět ze strany pořizovatele AZÚR, tj. krajského úřadu; (ii) požadavek dotčeného orgánu podle § 10i odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, tj. MŽP; (iii) orgán ochrany přírody shledá (resp. nevyloučí) významný negativní vliv navrhované aktualizace na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, tzv. naturové posouzení podle § 45i odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

(viz již citovaný rozsudek čj. 1 Ao 7/2011 - 526, bod 131, a rozsudek NSS ze dne 20. 5. 2010, čj. 8 Ao 2/2010 - 644, č. 2106/2010 Sb. NSS). Následně krajský soud uzavřel, že ze správního spisu neplyne, že by nastala některá z těchto okolností, a stěžovatelé ani nic takového netvrdili.

[31] Stěžovatelé v kasační stížnosti napadli nesprávný výklad požadavku MŽP, tedy dotčeného orgánu podle § 10i odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, v jeho stanovisku ze dne 26. 2. 2016, jež krajský soud učinil v bodě 42 napadeného rozsudku.

[32] Stanovisko MŽP ze dne 26. 2. 2016 stanovilo podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje na životní prostředí. V části II bodu 3 stanoviska MŽP se uvádí následující požadavek:

Při novém vymezování ploch a koridorů v maximální možné míře prověřovat řešení ve variantách nebo alternativách a tyto varianty nebo alternativy následně náležitě vyhodnotit a porovnat. V případě variantního řešení záměru vyhodnotí posuzovatel všechny dostupné varianty v aktualizovaných ZÚR SČK z hlediska jejich přípustnosti (přípustné, podmíněně přípustné, nepřípustné) se zájmy ochrany přírody.

[33] V této věci je podstatný výklad věty první stanoviska. Krajský soud v bodě 42 napadeného rozsudku vyložil, že MŽP shledalo variantní řešení „*jako velmi vhodné, nikoli však nezbytně nutné*“. Dodal, že navržená trasa koridoru E36 byla při přijetí minimalizačních opatření pokládána za vyhovující i z pohledu stanoviska SEA.

[34] NSS souhlasí s výkladem učiněným krajským soudem. Z citovaného textu je zjevné, že trasování je při vymezování nových koridorů žádoucí, nikoli však povinné. Takový závěr je patrný již ze samotného jazykového výkladu požadavku MŽP. Stěžovatelé se mýlí, jestliže z tohoto textu dovozují povinnost odpůrce zvažovat nové vymezení koridoru vždy ve vícero variantách. Ostatně na podporu své argumentace nic dalšího nežli nesprávný výklad citovaného stanoviska MŽP ani nenamítají, pouze opětovně tvrdí nepřiměřenost zvolené trasy koridoru – k tomu se však správní soudy nemohly pro absenci námitek/připomínek v průběhu pořizování AZÚR vyjádřit.

[35] NSS proto souhlasí se závěrem krajského soudu, že odpůrci nelze v tomto případě vytýkat, že nepřistoupil k trasování koridoru E36 ve vícero variantách.

[36] Ani námitky spadající pod nesprávné právní posouzení krajským soudem **neshledal NSS důvodnými**.

3.3 Námitky podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[37] Stěžovatelé namítli, že odpůrce v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu nezdůvodnil, proč zvolil právě „žlutou“ trasu koridoru E36, i přestože si musel být vědom negativního postoje obce Vysoký Újezd.

[38] NSS uvádí, že takto koncipované námitky nezazněly v návrhu na zrušení části AZÚR, s ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. jsou proto v řízení u NSS **nepřípustné**. NSS přesto ve stručnosti uvádí následující.

pokračování

[39] Jestliže obec Vysoký Újezd nepodala námitky proti návrhu AZÚR, nelze odpůrci vytýkat, že se v odůvodnění AZÚR nezabýval jejím údajným nesouhlasem s vedením koridoru ve zvolené trase. Opožděně podané námitky proti stanovisku EIA ze dne 26. 6. 2019 předloženému ČEPS nesplňují obranu proti návrhu AZÚR ve smyslu § 39 odst. 2 StZ. Ze spisu naopak plyne, že obec Vysoký Újezd nakonec vyjádřila s tzv. „žlutou“ trasou koridoru souhlas (viz zápis z jednání ČEPS s obcemi Vysoký Újezd a Lužce ze dne 2. 9. 2020).

[40] Stěžovatelé žádné námitky ani připomínky v procesu tvorby AZÚR nepodali, čímž se též připravili o možnost zdůvodnění svého požadavku na volbu jiné trasy koridoru (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2013, čj. 4 AOs 1/2012 - 105, č. 2848/2013 Sb. NSS, bod 87).

[41] Odpůrce v bodě 218 zdůvodnění AZÚR objasnil, že ke zpřesnění koridoru E36 přistoupil „na základě podrobnějších dokumentací předprojektové přípravy poskytnutých provozovatelem přenosové soustavy“, a to za účelem „zdvojení stávajícího vedení zvláště vysokého napětí 400 kV s provozním označením V412, které propojuje rozvodny Hradec a Řeporyje“. Učinil tak na podkladě souhlasného stanoviska EIA ze dne 26. 6. 2019, podle kterého změnou směrového vedení koridoru v dílčím úseku mezi obcemi Vráž a Chýnice dochází „k významnému zkrácení trasy na území CHKO Český Kras“.

[42] Podle bodu 212 odůvodnění AZÚR je obecně vymezením ploch a koridorů elektroenergetické infrastruktury cíleno mj. na to, aby se zajistila bezpečnost a spolehlivost přenosové soustavy v ČR a její schopnost zajistit uspokojení požadavků zákazníků na připojení nových zdrojů na straně výroby i spotřeby.

[43] Takové zdůvodnění NSS považuje za dostatečné. Posílení veřejné technické infrastruktury sleduje logické a relevantní cíle a úkoly územního plánování.

[44] Závěrem NSS uvádí, že vhodnost zvoleného řešení nelze dovozovat bez dalšího z tvrzení stěžovatelů, že zvolená trasa koridoru má na ně nepoměrně větší dopady, než by měla trasa koridoru v jiné variantě na osoby v podobném postavení, ani ze skutečnosti, že zvolená varianta stěžovatelům nevyhovuje, resp. jim lidsky vadí. Při volbě jiné varianty by zvolené řešení jako „nevhodné“ nepochybně subjektivně vnímaly jiné osoby; ani s „červenou“ variantou trasy by se nebylo možné vyhnout určitým negativním vlivům na život obyvatel v jiných částech území Středočeského kraje. V procesu územního plánování není nikdy možné zajistit rozvoj ku prospěchu všech za současné záruky dosavadních standardů života pro všechny, kterých se úpravy v území týkají.

4. Závěr a náklady řízení

[45] NSS pro všechny shora uvedené důvody zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli v tomto soudním řízení úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); odpůrci nevznikly v řízení náklady vymykající se z jeho běžné úřední činnosti. Mezi běžnou úřední činností odpůrce náleží v tomto případě též vystupování před správními soudy při obraně dané aktualizace, jak ostatně uvedl již krajský soud. Náklady vynaložené odpůrcem za zastoupení advokátem tedy nelze z tohoto pohledu považovat za nutně a účelně vynaložené.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2025

Ondřej Mrákota
předseda senátu

L